

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

Uudistettu TEN-T-asetus ja sen vaatimukset Suomen näkökulmasta

16.10.2024

TEN-T-kartat

Euroopan laajuinen liikenneverkko Suomessa

Koko verkko uuden TEN-T-asetuksen mukaan

Ydinverkon määräaika 2030,
laajennetun ydinverkon määräaika
2040, kattavan verkon määräaika 2050

Suomessa kolme eurooppalaista
liikennekäytävää jatkossa – BBA-käytävä,
NSB- ja Scan-Med –käytävät

- Itämeri-Mustameri-Egeanmeri:
Suomessa Helsingin satama, Helsinki-
Vantaan lentoasema sekä Helsingin
seudun kaupunkisolmukohta

Velvollisuus osallistua jatkossa myös
tavaraliikennekäytävähallintoon

Maantievaatimukset

- Maantiet
 - Tiet on erityisesti suunniteltu, rakennettu tai parannettu moottoriajoneuvoliikennettä varten
 - Levähdysalueet 100 km välein kattavalla verkolla (2050), ydinverkolla 60 km välein (2040)
 - punnitusjärjestelmä 300 m välein keskimäärin, turvallisuustietojen keräys
 - Ydinverkolla lisäksi **ajosuuntien erittely, ei tasoliittymiä** 2030 mennessä sekä **raskaan liikenteen pysäköintialueet** vuoteen 2040 mennessä
- Komissio myöntää jäsenvaltion pyynnöstä asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa poikkeukset täytäntöönpanosäädöksillä vaatimuksista, jotka koskevat teitä, joilla
 - **liikennetiheys on enintään 10 000 ajoneuvoa päivässä molempiin suuntiin**, tai
 - erityisten maantieteellisten tai merkittävien fyysisten rajoitteiden,
 - sosioekonomisen kustannus-hyötyanalyysin kielteisen tuloksen tai
 - ympäristölle tai biodiversiteetille aiheutuvien merkittävien kielteisten vaikutusten perusteella.

Ratavaatimukset

- **Suomen rataverkkoa koskee erillisverkkopoikkeus.**
- Suomen ei tarvitse täyttää kaikkia TEN-T-asetuksen vaatimuksia kokonaisuudessaan, vaan eurooppalaisesta raideleveydestä poikkeavat verkot on vapautettu suuresta osasta vaatimuksia.
- TEN-T-asetuksen vaatimukset rataverkolla koskevat mm. **sähköistystä, 22,5 t akselipainoa, tavaraliikenteen nopeutta 100km/h, henkilöliikenteen nopeutta 160km/h, kuormaulottumaa ja 740 m tavarajunien käyttömahdollisuutta.**
- **Raideleveyden selvitysvaatimus - suunnitelma uusien ratayhteyksien rakentamisesta eurooppalaiseen raideleveyteen (2 vuoden sisällä), arvio olemassa olevien ratojen leveyden vaihtamisesta (2 vuoden sisällä) sekä muutossuunnitelma (vuoden sisällä edellisistä).**
- Lisäksi asetuksessa on vaatimuksia koskien ERTMS-järjestelmää, satamien ja lentoasemien ratayhteyksiä sekä operatiivisia painopisteitä rataverkolle.
- **CEF-rahoituksella ja vaatimusten toteuttamisella selkeä yhteys**

Liikenteen solmupisteet – satamat, lentoasemat, terminaalit

- Afir-asetuksen mukainen vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuuri

Sisävesisatamat:

- liitetty tie- tai rautatieinfraan
- kaikille avoin multimodaalinen tavaraliikenneterminaali
- varustettu alusten ympäristötehokkuutta parantavalla laitteistolla
- Lisäksi vaatimuksia sisävesiverkolle

Merisatamat

- Kattavan verkon (2050) ja ydinverkon (2030) satamiin, joissa vuotuinen kokonaislastimäärä yli 2 milj. tonnia yhteys rautatie- ja maantieinfrastruktuuriin
- Kaikille avoin multimodaalinen tavaraliikenneterminaali

- Satamiin johtavat meriväylät vastaavat sisävesiväylien vaatimuksia
- Käsittelykapasiteettia sisävesialuksia varten, mikäli tarpeen

Lentoasemat

- Yli 12 milj. matkustajan lentoasemat liitetty kaukoliikenneverkkoon ja mahdollisuuksien mukaan suurnopeusrataverkkoon vuoteen 2040 mennessä
- kaikille avoin multimodaalinen tavaraliikenneterminaali
- Vuoteen 2030 mennessä esikäsittelyn ilman toimittamisen mahdollistaminen pysäköityihin ilma-aluksiin yli 4 milj. matkustajan asemilla

Multimodaalit rahtiterminaalit

- markkina-analyysi tarpeista (kolmen vuoden sisällä) – tarvittaessa toimenpidesuunnitelma vuoden sisään ja terminaalien notifiointi komissiolle

Kaupunkisolmukohtavaatimukset

- Kaupunkisolmukohtia Suomessa **seitsemän** (MAL-seudut)
- Seutujen liikennejärjestelmätyössä huomioitava TEN-T-asetuksen **SUMP (sustainable urban mobility plan) –ohjeistus**. Tähän velvoitetaan seudut MAL-sopimuksilla.
- Jäsenvaltion **raportoitava kaupunkiliikenteen indikaattoritietoa** komissiolle 2025 valmistuvan täytäntöönpanoasetuksen mukaisesti – pyritään huomioimaan MAL-sopimusten vaikuttavuuden seurannassa. Huomioitu MAL-sopimuksissa.
- Kansallisesti perustettava kansallinen « **SUMP-tukiohjelma** » (vuoden sisään) ja nimettävä yhteyspiste. Liikenne 12 -suunnitelmaluonnoksen mukaan Traficom valmistelee ohjelman, johon kootaan nykyisiä toimia.
- **Multimodaalisten matkustajaliikennekeskusten** kehittäminen (2030)
- **Multimodaali rahtiterminaali**, mikäli hyöty-kustannusanalyysin mukaan kannattavaa (2040)

Erityiset nostot

Turvallisuuteen ja yleiseen järjestykseen kohdistuvat riskit

- Jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki mahdolliset toimet varmistaakseen, että Euroopan laajuisen liikenneverkon infrastruktuuri suojataan turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen kohdistuvilta riskeiltä, arvioimalla mahdollisia turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen kohdistuvia riskejä, jotka aiheutuvat kolmannen maan yrityksen osallistumisesta tai osuudesta yhteistä etua koskevaan hankkeeseen.
- Jäsenmaan arvioitava kolmannen maan toimijan aiheuttamia potentiaalisia riskejä erityisesti rakentamisen, kunnossapidon ja operoinnin sekä tietojen käsittelyn näkökulmasta
- Riskitilanteessa informoitava komissiota

Ympäristövaikutusten arviointi

- Ilmastokestävyyden ja ”ei merkittävää haittaa”-periaatteen noudattaminen ympäristövaikutusten arvioinnin yhteydessä

Hallinto

- Jäsenmailla velvollisuus fasilitoida käytäväfoorumien osallistujat, tehdä laajaa yhteistyötä käytäväohjelmien valmistelussa ja toimittaa tietoja valmisteluun
- Käytäväohjelmat viimeistään kaksi vuotta asetuksen voimaantulosta ja siitä eteenpäin neljän vuoden välein. Jäsenmaat hyväksyvät käytäväohjelmat.
- Komission täytäntöönpanoasetukset rajat ylittävien ja muiden kansallisesti tärkeiden hankkeiden osalta, jotka ovat relevantteja käytävän toimivuuden kannalta

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

Kiitos!